

ترک محرمات و انجام واجبات؛ اولین گام خودسازی / توصیه آیت الله بهجت برای خودسازی

بر اساس آیات قرآن و روایات، گام اول خودسازی و سیر و سلوک، ترک محرمات و انجام واجبات است.

خبرگزاری مهر- بر اساس آیات قرآن و روایات، گام اول خودسازی و سیر و سلوک، ترک محرمات و انجام واجبات است. باید واجبات الهی را به اندازه shy&ای که علم دارد، انجام داده و محرمات الهی را نیز به اندازه ای که می داند، ترک کند. این مسئله باعث می شود خداوند علم های جدیدی به ما عطا کند. مفهوم شناسی خودسازی

در قرآن کریم از مسئله خودسازی با عنوان تزکیه و تزکی یاد شده است و معنای لغوی آن عبارت است از: پاک نمودن خود از ناپاکی ها. در آیات متعددی از قرآن مجید بر اهمیت این پاک shy&سازی تأکید شده است؛ مثلاً در سوره شمس می خوانیم: "به تحقیق کسانی که نفس خود را پاک کردند، به رستگاری رسیدند و کسانی که آن را آلوده و ضایع کردند، ضرر دیدند؛" همچنین در آیه ۱۹ سوره فاطر و آیات ۱۴ و ۱۵ سوره اعلی، بر این مسئله تأکید شده است.

مراحل آغازین خودسازی و تزکیه نفس

نقطه شروع خودسازی و تزکیه نفس برای افراد مختلف، متفاوت است. برای فرد غیر مسلمان، اولین راه و نقطه شروع، اسلام آوردن است. به طوری که عده ای از علمای اخلاق، همین مطلب را درجه بندی کرده و گفته اند: اول اسلام، بعد ایمان، در مرحله سوم هجرت و بعد از آن جهاد فی سبیل الله است که در این راه وجود دارد."

اما نسبت به کسانی که وارد حریم امن اسلام و ایمان شده اند و مورد خطاب آیات قرآنی: "ای مؤمنان به فکر خود باشید" و یا آیه ای که می فرماید: "ای ایمان آوردندگان ایمان خود را تجدید کنید". قرار گرفته اند، باید گفت اولین مرحله خودسازی، تنبه و بیداری است. به این که باید شروع کرد و خود را از ناپاکی ها جدا کرد. بعد از این تنبه و آگاه شدن، این سؤال پیش می آید که از کجا باید شروع کرد؟ می توان گفت کسی که اولین مرحله را گذرانده است؛ با فکر و عقل، به این نتیجه رسیده است که "این عالم جای ماندن نیست و این همه امکانات و بعثت انبیا برای حیوانی زیستن نیست".

بعد از این مرحله (تفکر و تنبه) نوبت به مرحله #171توبه» می رسد؛ یعنی جبران آن چه از دست رفته است. جبران حقوق دیگران که ضایع کرده ایم و جبران حقوق خداوند که بر گردن ما باقی مانده است. البته این توبه به همراه عزم است. توبه از آن چه کرده ایم و عزم به سوی آن چه می خواهیم پیش برویم، به همین جهت، عده ای از علمای اخلاق، منزل دوم را توبه و عده ای عزم گفته اند. مرحله بعدی برای این امر ترک معصیت و انجام واجبات است.

آیت الله بهجت در جواب سؤالی که پرسیده شده: تصمیم به سیر و سلوک دارم، چه کنم؟ می گوید: ترک معصیت برای تمام عمر کافی و وافی است، اگرچه هزارسال باشد. پس در این مرحله باید واجبات الهی را به اندازه shy&ای که علم داریم، انجام داده و محرمات الهی را نیز به اندازه علم shy&مان ترک کنیم. این مسئله باعث می شود خداوند علم های جدیدی به ما عطا کند و به این وسیله، در سیر و سلوک خود رشد پیدا کنیم. ما هر چه می دانیم عمل می کنیم و خداوند علم به ندانسته ها را به ما عنایت می کند و تا وقتی که ما به وظیفه خود عمل کنیم، این چرخه ادامه دارد. پیامبر (ص) فرموده اند: هر کس آن چه را می داند انجام دهد، خداوند علم مجهولات را به او می فهماند. این روایت، مطابق با آیه قرآنی است که می shy&فرماید: "کسانی که در راه ما تلاش کنند، راه های خود را به آنان نشان داده و هدایت شان می کنیم". علاوه بر این، باید دانست انسان تا زنده است، هیچ گاه ساکن نیست؛ یا به سوی نور (هدایت) در حرکت است و یا به سوی ظلمت (گمراهی)، و مطلب مهم، رهبری این حرکت به سوی نور است.

لزوم وجود استاد در مسیر تزکیه و خود shy&سازی

مسلماناً وقتی علوم ظاهری و تجربی؛ مانند طبابت جسم نیاز به استاد داشته باشد، طبابت روح که سخت تر و دقیق تر است حتماً به طبیب و استاد احتیاج دارد. اما این، مسیری است که در پیمودن آن بزرگ ترین استاد، انسان را راهنمایی می کند. استاد اولیه برای همه انسان ها و راهنمای آنان، خداوند است. در قرآن آمده است: "خداوند سرپرست ایمان آورندگان است و آنها را از تاریکی ها به سوی نور می کشاند". و یا می فرماید: "کسانی که در راه ما تلاش کنند قطعاً آنها را به راه shy&های خود هدایت می کنیم". پس با استعانت و توکل بر او می توان در این راه گام نهاد و اگر در این مسیر، خداوند شخصی وارسته، صالح و متقی را در مسیر انسان قرار

داد، از او استفاده می کند، اما اگر چنین نعمتی نبود، این راه تعطیل نمی شود، بلکه با عمل به آن چه می دانیم خداوند علم به مجهولات را به ما عنایت می کند.

در سؤالی از محضر آیت الله بهجت پرسیده شد: آیا این مسیر نیاز به استاد دارد؟ در جواب فرمودند: "استاد تو علم تو است، به آن چه می دانی عمل کن، آن چه را نمی دانی کفایت می شود". پس استاد اولیه خداوند است و به همین جهت پیامبران را برای هدایت خلق فرستاده است و پس از آنها ائمه اطهار (ع) و بعد از آنها انسان های وارسته، متقی و راه پیموده، سمت استادی خواهند داشت. انسان در نبود استاد خاص می تواند با استعانت از خداوند متعال و روح پیامبر اعظم (ص) و ائمه اطهار (ع) راه را شروع نموده و ادامه دهد و علم خود را مانند معلمی بداند که او را به نیکی ها راهنمایی کرده و از معاصی باز می دارد و همین ترک معصیت و انجام واجبات، موجب رشد در این مسیر خواهد شد.

بهترین راه قرار گرفتن در زمره یاران امام عصر(عج)

برای این کار باید دید که امام زمان (عج) که خود یکی از امامان و پیشوایان دینی ما است چه اعمالی انجام می دهد و زمانی که ظهور کند چه برنامه هایی را اجرا می کند. همان گونه که می دانیم در دین اسلام بهترین چیز برای رشد و تعالی و رسیدن به خدا، ایمان و عمل صالح است، لذا برای اینکه بتوانیم یار و یاور امام زمان (عج) شویم همان اجرای دستورات دینی؛ یعنی انجام واجبات و ترک محرمات بهترین کار و آغاز راه برای خود سازی و تهذیب نفس است.